

BELOKRANJEC

SLOVENSKI KMET

GLASILO DOLENJSKIH KMETOV.

Geslo: Na delo za staro pravdo slovanskega kmeta.

Izhaja okrog 1. in 15. vsakega mesca. — Naročnina za celo leto znaša K 2. Vse pošiljave prosimo na naslov: Belokranjec, Ljubljana, Breg št. 12.

II. letnik.

Ljubljana, dne 15. vel. travna 1909.

Štev. 10.

Naročnina za leto 1909 K 2.—

na naslov

Belokranjec, Ljubljana.

„Pomlad v Belikrajini.“

Pod tem zaglavjem tolaži „Slovenec“ v dveh uvodnikih sebe in svoje pristaše z uspehom, ki ga je baje imel na shodu v Podzemlju. Računa pa, da je Belokrajina daleč, in da bo vsled tega laž težje prišla na dan.

V nedeljo, 2. t. m. po rani maši ob 7. uri zjutraj stopi nekdo najetih med može, ki so stali pred cerkvijo in jim pove, da naj gredo pod kostanj, kjer bo g. tajnik deželnega odbora imel shod. Z drugimi radovedneži stopim tudi jaz tjakaj. Bilo pa nas ni 100, temuč kakih 40 do 45. Tam zagledamo dr. Rožiča, tajnika S. L. S. in poslanca Matjašiča, ki sta potrto čakala, da se družba pomnoži. Mesto, da bi prihajali, je večjidel odšel, da nas je ostala le peščica. Slednjič se ojunaci dr. Rožič, stopi na zid in imenuje predsednikom gribeljskega župana Željčota. Le temu so gg. že prejšnji dan zabičili, da mora gotovo priti, ker se jim je zdel zanesljiv dovolj. Navzoči bi bili najbrž koga drugega izbrali, če bi si upali gg. sklicatelji predsednika dati voliti. Prvi je govoril g. Matjašič, ki je obetal, da hoče biti dober poslanec zapuščene Belekrajine (reči je lahko, izpolniti težko). Hočem Vam povedati tudi, kaj delamo v deželnem zboru. Cokljo sem Vam že odpravil, spremenili smo lovski zakon in občinski red. Z 10,000.000 posojila bomo gradili ceste, vodnjake, vodovode. Pozabil je povedati, da Belokranjci ne bomo nič imeli od posojila, le vračanje dolga. Uživali bomo še naprej umazano Kolpo in po „uzorni“ deželni cesti vozili iz Črnomlja v Metliko. Tu človek ni življenja varen. „Škandal take ceste.“ Naprej ni mogel.

Hitro je povzel besedo dr. Rožič. Javno se sedaj ni upal zopet trditi, da je tajnik deželnega odbora. Povedal je, cesar ne bo nikdar doživel, naj namreč vsi belokranjski kmeti se združimo v jedno veliko farovško kolonijo in tečemo vsi kakor backi

za koštrunom v ta tabor. Ali dragi doktor, pomlad je bila pri nas že prej, ko Vi in Vaša stranka o Belikrajini še mislili niste, ko se zanjo niste menili drugače kakor ob volitvah. Vi ste pricapljali za nami, ko smo si že sami pot začrtali. Zato pa Vaš govor ni nič odmeva našel v srcih, ker so vsi čutili, da je ljubezen prisiljena. Dr. Rožič je to kar sam opazil in hitro nehal. Spogledaje se z nasmehom smo se razšli. Ko bi bil popoldan dr. Rožič čul neusmiljeno kritiko kmetov po gostilnah, bi ga bilo tako sram, da bi ga več ne bilo blizu. Očividec.

Pogozdovanje Belekrajine.

Poznal sem pred več leti kmetiča na Koroškem, ki ni imel družega kakor hišo, eno kravico, par njiv, en večji travnik in 500 m dolg ter samo 80 m širok gozd mladih smrek, pa je živel kakor baron, kajti imel je na leto 4000 K čistega dohodka. Začuden me vtegne kdo vprašati, kako je to mogoče. No, tudi jaz sem začuden vprašal tega kmetiča, — ki je bil pa inteligenčen ter je zdelal 6 gimnazij in je tudi svet natanko poznal, — kako da mu more dati to majhno posestvo kar 4000 K letnih dohodkov. Rekel mi je, da mi zdaj v kavarni tega ne bo razlagal, pač pa me je povabil za drugi dan k sebi na kosilo in mi je obljubil, da mi vse natanko razloži.

Komaj sem pričakal drugega dne, da izvem rešitev te zame nerazrešljive zagonetke. Malo pred poldnevom sem povedal svoji gosposinji, da me ne bo h kosilu in sem se podal na dom preje omenjenega kmetiča, ki mi je že prišel nekoliko naproti in me povedel v svojo hišo. Ne v hišo, ampak v vilo, kajti okoli hiše je bil prav ličen vrt, steze z lepim belim peskom posute, hiša sicer pritlična s takozvanim „kukrlom“, toda izvanredno lepa in snažna. V sobi ni bilo kakor na kmetih, ampak čisto gosposko opremljeno. Na steni posebna polica za knjige in na mali mizi več vrst časopisov. Videlo se je, da mož mnogo bere. Otrok ni imel in razen ene dekle tudi poslov ne. Pri kosilu, ki je bilo pripravljeno zelo okusno ter servirano zelo lično, smo pili le pivo v

steklenicah, vina ni imel doma. Hitro sem zapazil v pogovoru, da tudi njegova žena mnogo bere in da je „doma“ v vseh dnevnikih vprašanjih. Imel sem naravnost vžitek, ko sem se pogovarjal z obema.

Po črni kavi sva šla pogledat polje. Bilo ga je čisto malo, samo toliko, da je bilo mogoče rediti eno kravo in kake tri prasiče. Silno sem bil radoveden, kje mi bo pokazal tisto čudežno jamo, iz katere izkoplje vsako leto ogromno vsoto 4000 K. Dobro 3 streljaje od hiše blizu večjega gozda je bil mal gozdiček mladih smrek posajenih natanko v vrste tako, da je bila oddaljena vsaka smreka od druge po 1 meter. Čudno se mi je zdelo, da je velikost smrek tako različna. Prve 4 vrste po dolgem so bile komaj po 40 cm visoke, druge 4 vrste so bile že večje itd. vsake nadaljne 4 vrste so bile večje in zadnje 4 vrste so bile do 7 metrov visoke.

Pokazal mi je, da šteje vsaka podolžna vrsta 500 smrek, vsaka povprečna pa po 80 smrek. Vseh smrek je bilo torej 40.000. Povedal mi je, da poseka vsako leto štiri podolžne vrste najstarejših smrek, torej 2000 drevesc in, da dobi za vsako še stoječo smrekico po 2 K. Vsako leto pride namreč s Češkega neki prekupec kupovat hmeljeve droge in plača dvajsetletne smreke po 2 K na stoječem. Ker ima vsaka podolžna vrsta 500 smrek, dajo 4 vrste ravno 2000 smrek, ki vržejo — po 2 K ena — natanjko 4000 kron.

Z navdušenjem mi je pravil mož takole:

Podedoval sem po očetu kmetijo, ki je bila izborna vrejena. Izhajal sem, toda trudil sem se od ranega jutra do poznega večera, pa sem si smel samo ob nedeljah privoščiti kupico piva. Čital sem mnogo, osobito gospodarske in politične časnike, začel sem računati in sem zračunil, ko sem izvedel, da se plačujejo hmeljevi drogi na stoječem po 2 K, da lahko prodam mnogo sveta in če obdržim le 40.000 m² (= 4 ha = 7 oralov) sveta za gozd, pa bom krasno izhajal. Res sem razprodal skoro ves svet, obdržal sem pri gozdu teh 7 oralov sveta, hišo in par njiv ter travnikov, da imam domače mleko in domačo gnjat. Tudi živino in orodje sem razprodal. Takrat sem bil star ravno 25 let

in sem se oženil. Nekaj sem dobil za svet in za živino, nekaj sem priženil, mnogo pa zaslužil s svojima mladima in čilima rokama in preživel sem lahko sebe in ženo. Takoj prvo leto sem zasadil z malimi stroški štiri vrste smrek po dolgem, v vsaki vrsti po 500 drevesc. (Konec prih.)

Vinorejci pozor.

Kolikor se da po sedanjih poročilih sklepati, je stanje vinogradov precej ugodno, tako da — ako ne bode kake posebne nesreče — moremo pričakovati dobro trgatve. Seveda morajo vinorejci skrbno izvrševati vsa potrebna dela, od katerih je sedaj najvažnejše škropljenje. Ker pa je vinska kriza naše vinorejce zelo preplašila, ter jim je vzela vse veselje do dela, vrh tega pa še vpliva na nje pri nakupovanju raznih vinorejskih produkcijskih potrebščin, se je bati, da bi se škropljenje ne izvršilo v vseh vinogradih ali vsaj premalo.

Ker pa so, kakor nam povejo poročila, v poedinah drugih vinorejskih deželah vinogradi po zadnjem mrazu zelo poškodovani, vsled česar se tudi letos ne bode pridelalo mnogo vina, bi moglo to naši vinoreji ne samo pomagati iz krize, temveč ji vsaj za letos ustvariti ugodne razmere.

Iz tega vzroka pa bi bila velika napaka, ako bi se letošnje škropljenje nezadostno vršilo.

Dolžnost je vseh kmetijskih strokovnjakov in vseh prijateljev naše vinoreje, da vinorejce opozorijo na zadostno škropljenje.

Po našem mnenju pri tem nikakor ni treba mnogo premotivirati, ali se naj porablja galica, ki pride iz Češkega in se vsled tega namenoma ali brez namena nazivlje „češka galica,“ čeravno je to izdelek nemškonacij-

nalne tovarne, ali se naj porablja angleško blago, katero je glede kakovosti vsaj tako dobro, kakor ono iz Ustja na Češkem, glavna stvar je, da se porablja ta ali ona galica najboljše kakovosti, t. j. 98 do 99%.

Ako se daje prednost prvi, t. j. galici iz Ustja ali pa drugi in se to celo v časopisih objavlja, more to vinorejce le zbegati.

Ako bi zagovorniki galice iz Ustja vsaj povedali, zakaj je od njih priporočana galica boljša, bi se o stvari dalo govoriti, dokler pa samo trdijo, da je boljša in ne povejo zakaj, mora to smatrati vsak pameten človek za navadno reklamno notico, s kakršno vsak trgovec priporoča svoje blago.

Vse takšne vesti o tej ali drugi galici, o načinu odpošiljanja itd. so po največ reklama, s katero hoče ta ali drugi doseči, da bi spravil galico, kakoršno in po kateri ceni jo ravno on ima, v denar.

Vinorejci se take reklame najlože izognejo na ta način, da si galico naročijo po svojih organizacijah, v prvi vrsti po vinorejskih združenjih in kjer teh ni, po drugih združenjih itd.

Ali nam je treba znati nemško?

V Semiču v neki gostilni sta se spustila kmeta Jože in Miha z uradnikom Dušanom v pogovor, ki se je razvil takole:

Jože: Nemški jezik je glavni jezik, z nemščino se pride po vsem svetu, s slovenščino pa le do Celja.

Dušan: To ni res! S slovenščino pridem preko Maribora čez zah. Ogrsko, Galicijo in celo Rusko, pa tudi po Ameriki že daleč, ker so naši Amerikanci zavedni in spoštujejo svoj jezik. To je pa res, da bi prišli lahko s slovenščino še mnogo dalje, če bi mi tako spoštovali svoj jezik, kakor spoštuje Nemeč svojega. Če pride Nemeč med nas, se ne

nauči slovenščine, temveč čaka, da se njemu na ljubo Slovenec nauči nemščine. Če pa pride Slovenec med Nemce, ne bo nikoli pričakal, da bi se Nemci njemu na ljubo naučili slovenščine, marveč začne sam govoriti in tolči nemščino, kateri daje žalibog tudi prednost potem, ko se vrne v domovino.

Miha: Pa to je vendar le neumnost, kako se zdaj s slovenščino pačijo. Meni diši kozarec vina ravno tako, če ga zahtevam po slovensko ali pa če rečem: „Gebens a Liter Bein.“

Dušan: Vi ste na krivi poti. Če bi ljudje v javnosti nemško govorili, bi kmalu rekla oblast, da je ta pokrajina nemška in bi zaukazala uradom s kmeti občevati le nemško in jim pošiljati le nemška vabila, nemške odločbe, sodbe itd. „Gebens a Liter Bein“ to znate reči, a nemške sodbe ne bode razumeli. Dokler so izdajali uradi samo nemška pisanja tudi kmetom, je bil velik križ. Kmet je dobil nemško sodbo, pa je moral sredi zime po največjem snegu h kakemu možu, ki je znal nemško, da mu je raztolmačil, kaj da je v sodbi. Za raztolmačenje mu je moral plačati svitile kronce, pa mu je mož včasih še napačno raztolmačil. Kolikokrat je bil kdo kontumaciran, ker nemške dostavitve ni razumel, kolikrat so prodali komu hišo in posestvo za par goldinarjev, ki bi jih bil kmet lahko plačal, če bi bil vedel za kaj se gre. Vidite, zdaj ko dobite vse lepo slovensko, da vam ni treba cele ure daleč nositi tolmačit po snegu in plačevati, zdaj pa sami delujete po vseh svojih močeh na to, da bi izdajala oblastva zopet nemške odločbe. Vidite, da ni vseeno, če govorite javno torej tudi v gostilnah nemško ali slovensko.

Joža: Hm, da, pravzaprav imate prav, kar se tiče domačije. Toda pogledite, jaz hodim

Podlistek.

Kdor pozna žrtev — ni mrtev...

Kdor posveti svoje sile narodu na žrtvenik, stavi onstran si gomile sam najlepši spomenik.

Kdor pozna za narod žrtev, on po smrti še živi, za svoj narod on ni mrtev, delo žrtve ga slavi. —

Tihozor.

Zvone zvonovi.

Zvone, zvone zvonovi otožno, žalostno, kako naj bi zvonili, ko žalost znanijo.

Na griču koča mala, krog nje pa vrt zelen, v njem rože so venele, kot prišla bi jesen.

Uzela vrtnarico je rožam bela smrt,

se srpom je požela najlepši rožni cvet. —

Zapuščen vrtec mali, so rože žalostne, še davi jih pojile so grenke nje solze.

A zdaj pojo zvonovi nji pesem žalostno... po vrtu bolne rože povešajo glavo.

Tihozor.

Moj stric Julij.

(Prevod iz francoščine.)

Star berač naju je naprosil za milodar. Moj spremljevalec, Josip Davranš, podaril mu je novce za pet frankov. Začudil sem se nad njegovo radodarnostjo in on reče:

„Ta nesrečnež me spominja na dogodek, ki ga ne bom nikdar pozabil, moram ti ga povedati:

Moja rodbina, ki je doma v Havru, ni bila premožna, toliko, da smo izhajali. Moj oče je delal pozno v noč v neki pisarni, a njegovi dohodki so bili v nasprotnem razmerju z delom. Razven mene sta bili pri hiši še dve hčerki.

Težko je prenašala moja mati revščino in mnogokrat je moral oče poslušati pikre besede ter bolj ali manj odkrita očitavanja. Ob takih prilikah je revež vselej napravil kretnjo, ki me je zbodla v srce; črnil ni besedice ter je z roko potegnil po čelu, kot bi hotel obrisati pot, ki ga ni bilo tam. Čutil sem, da ga je prešinila nepremagljiva bolešt. Štedili smo v vsakem oziru, nismo sprejemali vabil, da jih ni bilo treba vračati; kupovali smo le blago po znižanih cenah in ostanke. Moji sestri, sta si svoje obleke šivale same ter imele dolga posvetovanja o ceni nakita, kojega meter je veljal komaj 12 vinarjev. Popoldne smo imeli navadno ponarejeno juho in govejo meso, pripravljeno z najrazličnejšimi omakami. To je neki zdrava in tečna hrana, a jaz bi bil rajše jedel kaj družega.

Slabo se mi je godilo, če sem izgubil gumb, ali pa prišel celo z luknjo v hlačah domov.

Vsako nedeljo smo se sprehajali ob nasipu v luki. Moj oče v črni suknji, s cilindrom in rokavicami, je vodil mater, ki je bila našmarjena kolikor možno, pod pazduho. Moje sestre, ki so bile vedno prve gotove, so čakale na znamenje za odhod, a vedno smo v zadnjem trenutku zapazili kak madež na očetovi suknji, katerega je bilo treba še v naglici odpraviti.

krošnjari na Nemško in si zaslužim lepe novce. Če bi ne znal nemščine, bi si teh krajcarjev ne mogel zaslužiti.

Dušan: Saj bi jih tudi ne bilo treba beračit hodit na Nemško. Le poglejte naokoli! Kdo ima v Črnomlju najlepše hiše in kdo najlepše vinograde? Jaklič, Leskovec, Kožar imajo najlepše hiše in Kočevarji najlepše vinograde. Če bi mi dosledno spoštovali svoj jezik in svojo zemljo, bi bili obdržali te vinograde v svoji posesti in bi ne bili sezidali Nemcem krasnih hiš, dočim imamo mi le lesene koče, tudi vi, dasi zaslužite na Nemškem par krajcarjev. Le za to, ker ne spoštujemo materinega jezika, moramo daleč v tujino s trebuhom za kruhom. Nемец pa na naši lepi zemlji bogati, dobro živi in nam Slovencem ukazuje. Ali bi ne bilo bolj pravično, da bi šel Nемец v svojo domačijo, pa bi mi doma zložno živeli kakor različni Videneki, Badjureki, Jaklič, Kožarji, Lacknerji, Stalcarji itd?

Miha: Imate vse prav, gospod Dušan, toda zdajle se mi pa ne boste izmuznili. Vidite, vi ste dobro plačan uradnik, imate lahko delo s peresom v pisarni, mi moramo pa težko delati s krampom in motiko na solncu, pa slabo zaslužimo. Povejte mi po pravici, ali bi bili vi to kar ste, če bi nemščine ne znali? No, pa se mi zdaj izmuznite če se morete. Kaj Joža, ali ni tako?

Dušan: Tu se ni treba nič izmuzniti ampak vama odkrito povem: Res je, da bi jaz danes, ko se dobé po svetu še neumni ljudje, moral znati nemščino, kajti če mi pride danes kdo in zahteva nemško, moram govoriti in pisati nemško. Toda če bi bili ljudje pametni in bi rekli namesto: „Gebens a Liter Bein“, „dajte mi liter vinca“ in namesto da reko pri uradu „ich pite tajč“, bi zahtevali slovenščino, bi meni ne bilo treba

znati nemščine. Brž ko nihče več pri uradu ne bo zahteval nemščine, ne bo treba nobenemu uradniku znati nemščine. Koliko je uradnikov na Češkem, visokih in najvišjih, ki nemščine ne razumijo, pa so le uradniki in dobro plačani.

Vidite, pa še nekaj! Če daste Vašega sina v šolo, se mora ubijati z nemščino in koliko dijakov mora šolo obesiti na kol, ker mu ne gre nemščina v glavo. Če enkrat uradnikom ne bo treba znati nemščine — pri nas na Slovenskem namreč — potem se vašim otrokom ne bo treba beliti glave z neokretno nemščino, — potem bomo imeli samoslovenske šole in slovensko univerzo v Ljubljani.

Joža in Miha (hkratu): Vidiva, da imate Vi prav in da sva midva v svoji zaslepljenosti dajala nemščini prednost pred našo res milo slovenščino. Do dna ga izpijeva na Vaše zdravje gospod Dušan. „Na zdravje!“

Iz Bele Krajine.

V Metliki je imenovan za poštarja II. razreda g. Franjo Guštin ml. Čestitamo!

Smrtna kosa. V Gradacu je umrla 3. t. m. Marija Marentič, žena posestnika in tesarskega mojstra v najlepši dobi 36 let. Zapustila je pet majhnih otročičev. Lahka ji bodi zemlja.

Iz Adlešič. Dne 6. t. m. je umrla mati gospoda Petra Rauha, župana itd. v Adlešičih gospa Marija Rauh v 79. letu svoje dobe. N. v m. p!

Umrl je v Metliki Stanko Fux, učeneц III. ljud. razreda na škrlatinki, ki se je pojavila med otroki metliškega okraja.

Na Vinici in v Metliški okolič razsaja med otroci škrlatica. Smrt ima

bogato žetev. Šola na Vinici je že 5 tednov radi boleznj zaprta. — Zoper škrlatico je edini pomoček skrajno snažnost in strogo ravnanje po zdravniških predpisih. Vsako zbiranje ljudi brez razločka naj bi oblasti strogo prepovedale. Pa na končno razkuževanje bi se ne smelo pozabiti.

V Belkrajini je bil v nedeljo dne 9. t. m. hud mraz. Napravil je v nižini precej škode. Pa tudi drugi škodljivci so se pojavili v silnem številu. Rujavega hrošča je toliko, da kar šumi po gozdih. Dobro je, da ga šolski otroci pridno nabirajo. Samo nagrada 70 h za mernik je malo prenizka. V prejšnjih hroščevih letih so dobivali 4 h za liter. Vse je dražje postalo, le hrošči so ceneji!! — Gosenice se tudi pridno širijo po sadnem drevju, ki je sicer prav lepo odevelo. Bo pač na jesen malo sadja, če se ne bo bolj zatiralo gosenic!

Iz Kota. Začetkom aprila t. l. imeli smo pri nas občinske volitve, pri katerih je dosedanji župan J. Jerman pogorel. Županom je izvoljen A. Kočevar iz Nestople vasi. Dovtipno ljudstvo sedaj govori, da je Jerman ravno toliko glasov dobil za sedež župana, kakor pri zadnjih deželnozborskih volitvah kot samostojni kandidat.

Iz Štrekļevca. Letos smemo reči, da imamo, tu pri nas vinsko krizo. — Z velikim upom v srcu smo se udeležili vinske razstave in sejma pretečeni mesec v Rudolfovem. Pa kako grozno smo bili razočarani, ko na vsem sejmu, da si ravno je bilo tisoče hektov vina na prodaj, nihče niti enega litra vina ni prodal. Vinu je tu pri nas cena silno nizka. Po 15, 16 kr. se dobijo najfinejša in izbrana vina, pa vse jedno nikakega kupca. — Ljudstvo si sedaj na ta način pomaga, da mnogi kot gostilničarji klub visoki užitninini točijo liter po 24 kr.

Moj oče je čakal s cilindrom na glavi in golorok, da je bilo delo končano, ki ga je kolikor možno hitro opravila mati, ko je madež ogledala z lornjeto in si skrbno slekla rokavice.

Potem se je pričel slavnostni izhod. Sestre so hodile, pod pazduho se vodeč, naprej. Bile so zrele za možiteve, zato so jih stariši razkazovali po mestu. Jaz sem hodil materi ob levi strani, oče se je držal na desni. Živo se še spominjam odmerjene hoje in strogih potez na obrazu mojih ubogih starišev, ki so na ta način hoteli podati našim nedeljskim sprehodom nekaj posebno slavnostnega. Premikala sta se ravna, kot palice, s trdimi nogami, kot, da bi bilo od takega ponašanja odvisno bogve kaj važnega.

In vsako nedeljo, ko smo videli prihajati v luko velike, trgovske ladije, je izgovoril moj oče besede:

„Kakšno presenečenje bi bilo za nas, če bi bil Julij tu notri!“

Moj stric Julij, brat mojega očeta, je bil edini up naše rodbine, kakor je bil v prejšnjih časih njen strah. Od mladih nog sem že slišal govoriti o njem in mislim, da bi ga bil moral spoznati na prvi pogled, toliko se je moja domišljija bavila z njim.

Njegovo življenje do odhoda v Ameriko, mi je bilo popolnoma znano, akoravno so o tej dobi pripovedovali samo šepetaje.

Menda se je slabo obnašal, to se reče, zanj je bilo treba izdajati preveč denarja, največji pregrešek, ki je mogoč pri revežih. Mlademu fantu bogatih staršev, ki živi veselo pravijo smehljaje, da je lahkoživ; fant revnih staršev, za katerega je treba žrtvovati nekoliko prihranjenega premoženja, pa je hudoben človek, lump, blaznik.

In ta razlika je pravična, akoravno oba delata enako, kajti le posledice določujejo pomen dejanja.

Po stričevi krivdi je bila dedščina mojega očeta veliko manjša, kot je pričakoval, kajti Julij je, ko je svoj delež do zadnjega vinarja zapravil, dobival še vedno denar od doma.

Po takratnem običaju poslali so ga s trgovsko ladijo, ki vozi od Havra v New-Jork v Ameriko.

Tam je začel moj stric kupčijo, ne vem kakšne vrste in kmalu nam je pisal, da se mu ne godi ravno slabo in da upa, da bo kmalu lahko popravil krivico, ki jo je storil očetu. To pisanje je povzročilo v naši rodbini majhno revolucijo. Julij, o katerem so poprej govorili, da ni vreden piškavega oreha,

je bil sedaj poštenjak, ki je imel srce na pravem mestu, pravi Davranš, neomadežovan, kot vsi Davranši.

Poleg tega smo še izvedeli od nekega kapitana, da ima stric krasno vilo in prodajalno in obsežno kupčijo.

V drugem pismu, ki smo ga dobili dve leti pozneje, je bilo napisano: „Dragi moj Filip, pišem Ti, da ne boš skrbel zame: zdrav sem, tudi kupčija gre dobro. Jutri nastopim dolgo potovanje v Južno Ameriko. Morebiti bodo prešla leta, predno dobiš zopet poročilo o meni. Ne vznemirjaj se, ako Ti ne pišem. Če bom imel srečo, se vrnem v Havr. Upam, da se bo to zgodilo kmalu in potem bomo srečno živeli skupaj . . .“

To pismo je postalo evangelij za rodbino; ob vsaki priložnosti smo ga prebiral in kazali smo ga tudi vsem sorodnikom.

Šest let ni bilo poročila od strica Julija, up mojega očeta je pa rastle, čimdalje je bilo treba čakati in tudi mati je rekla večkrat:

„Če bi le enkrat že prišel naš dobri stric Julij, potem se bodo naše razmere predrugačile. To je vendar enkrat mož, ki je prišel na konja!“

(Dalje prih.)

O „shodih“ S. L. S. se nam še poroča: V nedeljo dne 9. maja je priredil v Semiču po prvi sv. maši poslanec M. Matjašič v družbi dr. Rožiča, javni ljudski shod. Predsednikom je bil izvoljen naš župan J. Plut, zapisnikarjem pa župan J. Konda iz Gradnika. Na vsem shodu se ni čulo nič novega. Sploh so si shodi v Belokrajini, od teh dveh gosp. prirejani, dobesedno jednaki, kar je za tako učena gospoda, kakor sta g. Matjašič in g. Rožič doktor, kakor ga je predsednik nazivaljal, vendar le malo jednolično. Poslušalcem je najbolj ugajala smrtna obsodba zajca.

Iz Vinice. Letos je kebrovo leto in tudi leto pisanih gadov. Pri snaženju dražice so težaki pobili pet gadov in jim zagrenili brstenje ali njih gadji pir. Jeden je odnesel ipak glavo, da ostane za seme. Pa tudi voluhar ali, kakor ga imenujejo tu, hrčica dela veliko kvara. Potreba bi bilo, da deželni odbor nekaj ukrene, da bi naš kmet bolj z zanimanjem šel na lov na hrčico, nego na nje bratca zajca. Zajca itak lovci preganjajo, a hrčico, ki mnogo več kvara dela od zajca, pa nihče. Smrt torej tudi voluharju!

Denar je izgubil Jože Tomc iz Podklanca, ko se je vozil iz Črnomlja med Dragatušom in Velikim Nerajcom v denarni listnici in to do 1400 kron. Njemu pa svetujemo naj se drugič več ne baha in ne kaže svojega siromaštva.

Iz Otoka. Pred nekaj leti je dal napraviti grajščak iz Jurovega (Hrvatsko) mlin in žago na turbine na hrvatskem bregu Kolpe. Za to je bilo treba jeza. Kranjski posestniki, ki imajo ob Kolpi od Otoka do Primosteka svoja zemljišča, so se temu upirali, češ, da bo vsled tega jeza voda dobila večjo moč in začela trgati kranjski breg, objednem pa bo moralo izginiti brodišče, iz katerega se je v veliki množini izvažal pesek in mul, ki se je posebno vporabljal kot neobhodni material pri zidanju ne samo v bližnji okolici, ampak celo še tja preko Črnomlja. S prodajo in vožnjo tega materijala so si služili posestniki brodišča lepe novce. A ves odpor proti zgradbi imenovanega jeza je bil zamanj! Oblastva, hrvatska in kranjska, niso uvaževala opravičene ugovore ter dovolila zgradbo. Jez se je zgradil, postavil mlin in žaga, ki sta začela pridno opravljati svoje delo noč in dan — a Kolpa tudi!!! Vse se je uresničilo, kar so kranjski kmetje trdili in čemur so učeni hrvatski inženirji takrat celo še smejali! Priprosta kmetska pamet je dalje videla kot modrost inženirjev iz sosedne Hrvatske! Ni več prodišča — izginil z njim pa tudi lep dohodek! A najhuje pa je, da je izginil že tudi lep kos rodovitnega brega! Zemlje je tam 6 do 7 m na debelo! Kolpa je te zemlje odnesla v dolžini gotovo že čez 100 m, na širino pa skoro ravno toliko! Ako se temu hitro ne odpomore, dobi Kolpa na tem kraju kmalu novo strugo na škodo kranjskim posestnikom, katerih je že sedaj 7 prizadetih! Lahko se pa na sedaj 6 do 7 m visokem bregu dogode še druge nesreče. Kaj nevarno je namreč za pasočo živino kakor tudi za ljudi, če se preveč približajo temu kraju, kajti zemlja se kar navpično ruši in trga.

Par metrov dolge razpoke že kažejo, kje se bo zopet utrgal breg in izginil za vedno! Groza pa prešinja posestnike, ako pride prej kaka povodenj, predno se bode novi tok reke zgradil! Takrat zna polovico zemljišča med Otokom in Primostekom izginiti! In povodenj je vsako leto enkrat ali tudi večkrat! Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju pa prosimo, da z vso vnemo pospeši rešitev pritožbe v tej zadevi prizadetih posestnikov ter da se kar najhitreje začne z obrambnimi deli!

V Belokrajini raste mnogo gob, jagod in sadja ter se da s prodajo take stvari mnogo denarja zaslužiti. Belokranjci pa dozda niso imeli navade nabirati te stvari, kajti gob ne jedo Belokranjci in mislijo, da jih tudi drugi ne. Jagode nabirati se jim vidi premalenkostno in sadja tudi zelo malo prineso na trg. Dobro bi bilo, če bi nabirali gobe, jih rezali na tanke koščke in jih dobro posušili. Take gobe se dajo zelo drago prodati, samo paziti je treba, da ni strupenih gob vmes. Jagode in borovnice pa tudi češnje bi se v Črnomlju ali v Metliki drago prodale na trgu, ali pri meščanih in uradnikih na domu.

Znano Šprajcarjevo gostilno je prevzel Tone Šprajcar, notarski uradnik v Črnomlju, zaveden Slovenec in kremenit značaj. Dosedanje imeteljice gostilne gospodične Fani, Linca in Tilda Šprajcar, so se umaknile drugam. Želimo jim povsod obilo sreče, ker jo zaslužijo.

Velikanski kostanj, ki je rasel blizu Bučetne vasi pri Črnomlju, je zgorel. Meril je nad 7 m v obsegu in bil nad 400 let star. Zažgala ga je najbrže hudobna roka.

Znani kaplan Ivan Lomšek, ki je svoj čas tako strastno agitiral zoper „Slov. Narod“ in zoper samostojno misleče trezne može v Staremtrgu in Predgradu, da je bil menda sodno kaznovan, je bil zdaj nenadoma vpokojen. Zdaj pač izprevidi, za kake gospode se je potegoval. — Naseliti se meni v Predgradu, toda „živahni“ gosp. župnik Zupančič se upira temu, češ, da ni kruha za oba.

Ponesrečil se je župnik Zega s Planine v Belokrajini. Dne 19. aprila 1909 je tako nesrečno stopil, da je padel in si zlomil nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo. Župnik Zega je pri vseh slojevih zelo priljubljen in naroden mož.

Gasilno društvo v Metliki je svečano praznovalo god svojega patrona Florijana; ta dan je tudi praznik v celi občini Metlika, ker je baje ta dan Metlika trikrat pogorela.

V Belokrajini kaže trtje zopet zelo lepo. Dasiravno je vladal nekoliko dni tu hud mraz, ter je gore v okolici pobelil sneg, vendar ni trtju nič škodilo.

V Metliki se toči po gostilnah še vedno samo nemško pivo. Lep napredek po 20. septembru!

V Metliki se nahaja nabiralnik družbe sv. Cirila in Metoda samo v dveh gostilnah in tu stoji še navadno vedno prazen, samo za parado. Ali ne bi ženska podružnica tu

lahko kaj več storila ter vzela nabiralnike v svojo oskrbo. Kedaj bode občni zbor podružnice?

Iz Podzemlja. Minule dni smo čitali v „Slovincu“, da se je vršil shod pred lepo farno cerkvijo. Gospod dr. Rožič bi si moral ogledati tudi naše podružnice n. pr. sv. Margarete cerkvico, kjer sveti solnce na altar, sove in postojke se pa čutijo čisto domače s svojimi mladimi po kotih cerkve. Kakoršen gospodar, take cerkve! Kako pa stoji s sv. Florijanom? Ali je mogoče odstavljen? Pri nas ni bilo niti maše na ta dan. Dobro napredujemo.

Korupcija v deželnem gospodarstvu. Novi zadružni komisar dr. Pogachnik je ustanovil na belo nedeljo v Kostanjevici „Katoliško izobraževalno društvo.“ Tako se nadzirajo od dežele podpirane zadruge! V tej smeri se bo torej razvijal iz deželnih sredstev plačani delokrog zadružnega komisarja.

Najdeno. Pred kratkim se je našla na cesti v bližini „Krupe“ črna moška pelerina. Dobi se pri najditelju v Črnomlju št. 18.

Dolenjske novice.

Imenovanje. Namesto J. Piškurja je prišel za dacarja v Šentpeter pri Novem mestu Jožef Blanč.

Srebrn zaslužni križec je dobil povodom vpokojenja pisarniški oficijant Iv. Makuč iz Mokronoga.

Državno podpora je dovolilo ministrstvo kmetijski šoli na Grmu, 4800 K.

Vojaška oblast pleni na vojake naslovljena pisma, ki so kolkovana z narodnim kolkom „20/IX. 1908“. Ali ima to pravico? Sicer pa se temu lahko odpomore. Pritiskajmo narodne koleke pri pismih, namenjenih vojakom, ne na zavitek (kuverto), ampak na pismo samo. Mi kmetje pošiljamo svojim vajaškim sinovom narodnih kolekov, kolikor mi hočemo.

Iz šolske službe. Dosedanji suplentini gdč. J. Simončič in gdč. L. Odlazek v Trebnjem ste postali prov. učiteljici. — Na mesto obolele učiteljice gdč. M. Habe na Svetem vrhu je imenovan kot pomožni učitelj tamošnji župnik g. F. Knižek. — Prov. učitelj g. T. Grčar v Trebnjem je prestavljen kot tak na Rako pri Krškem.

Cepilni tečaj za vinogradnike. V torek dne 20. t. m. ob 9. uri zjutraj priredi c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko gospod Boh. Skalický, pri državni osrednji trtnici v Bršlinu pri Rudolfovem tečaj za suho cepljenje in kaljenje (štratifiranje) ameriških trt (ključev).

Nemška kranjska hranilnica. Tudi v Novem mestu so začeli obsojati ljudi zaradi „razdajanja“ brošure o nemški Kranjski hranilnici. Dne 13. t. m. je bil tožen trgovec v Mokronogu gosp. Peter Strel. Zagovarjal ga je dr. Žitek. Obsojen je bil g. Strel na globo 5 K. Ta globa ne bo uresničila želj 65 kranjskih nemškutarjev in njih pokrovitelja.

Uboj v Brezjem pri Krškem.

Dne 12. t. m. je pilo v Brezjem pri Antonu Tomažinu, ki toči vino pod vejico, več ljudi, med njimi tudi Alojzij Opalk iz Zabukovja št. 7 in Fr. Duh ml. iz Brezja št. 35. Med tem pride okoli desetih zvečer mimo hiše Franceta Duh star. iz Raškega vrha št. 30 vulgo Reberščaka, Mart. Zupančič iz Raškega vrha št. 37 ter je parkrat zavrnil. To pa ni bilo všeč Fr. Duh star. vulgo Reberščaku, ki je stavil radi tega Zupančiča na odgovor, nakar je prišlo med njima do prepira in rabuke. Zupančič se je umikal pred Reberščakom, ki je silil za njim z velikim kuhinjskim nožem. Ko so slišali Tomažinovi gostje prepirsta se podala France Duh ml. in Lojze Opalk na lice mesta, vendar sta se popreje oborožila, in sicer Opalk s kolom, Duh pa z ročico. Ko sta videla, da sili Duh star. (Reberščak) z nožem v roki za Zupančičem, ozir. ko je skočil Zupančič za Opalkov hrbet in je šel Duh st. z nožem nad Opalka, ga je udaril Opalk z ročico po glavi, da ga je pobil na tla. Le malo je še privzdignil Reberščak glavo, nakar ga je udaril Duh ml. s kolom. Zupančič pa ga je brenil še z obuto nogo v glavo, na kar so pustili vsi trije Reberščaka ležati in so odšli h Tomažinu pit. Kmalu je prišla h Tomažinu Reberščakova žena Elizabeta vsa prestrašena in je povedala, da je nekdo ubil njenega moža. Preiskava bo dognala, kdo mu je prizadejal smrtni udarec.

Lonec starega denarja je našel 7. t. m. kmet Kisovec v svojem vinogradu v Stari gori pri Straži na Dolenjskem, ko je prekopaval neko staro trto. Lonec je bil napolnjen s približno 140 srebrniki beneške republike iz 16. stoletja. Najstarejša je lira beneškega doža Pietra Lando, ki je vladal od 1539 do 1545, katero je skoval glasom znamenja F. Z. Francesco Zusto v letu 1542—1543. Med srebrnimi novci je bilo tudi 5 zlatnikov in sicer 2 zlata goldinarja kralja Matjaža (1464—1490), 1 zlat goldinar solnogradskega nadškofa L. pl. Kentschach, katere imenuje ljudstvo „reparji“ (1495—1519), 1 dukat nadškofa Ivan Jakoba iz Kulu Belasy (1560—1583) in 1 dvojni dukat nadškofa Jurja pl. Khuenburga (1586—1587). Cele zbirke ni bilo mogoče ohraniti za deželni muzej, kajti večji del denarja so takoj, ko se je o njem zvedelo, pokupili razni kupci.

Pri vojaškem naboru v Trebnjem je bilo izmed 144 nabornikov 61 potrjenih, sosebno je prizadeta Stara Loka, kjer je bilo od 32 tamošnjih prvoletnikov potrjenih 16.

Službene premestitve: Gozdar g. Luka Ahačič je premeščen iz Črnomlja v Novo mesto. Evidenčni zemljemerec I. razr. gosp. B. Navratil je premeščen iz Litije v Postojno. Rešpicijent g. Rudolf Hamerlitz je prestavljen iz Idrije v Novo mesto, paznik g. P. Stravs pa iz Novega mesta v Idrijo. Sodnim svetnikom pri okrožnem sodišču v Rudolfovem sta imenovana g. Jakob Jarc, zdaj svetnik v Višnji gori in gosp. Viktor Ahazhisch, okrajni sodnik v Novem mestu. Na njegovo mesto pride za okrajnega sodnika g. Vojteh Levičnik, sodnik v Krškem. Za

sodnega predstojnika v Višnjo goro pride g. Josip Pellegrini, sod. predstojnik v Ložu in na njegovo mesto v Lož gosp. dr. Fran Peitler, sodnik v Kamniku.

Iz Toplic: Naš župnik Podboj je šel v pokoj. Gospa politika in otroci tega sveta jokajo za njim, drug nihče. Kako vse drugače je bilo za časa preblagega župnika gospoda Pibra.

Slana na Dolenjskem. V noči na 10. maja je padla okoli Novega mesta huda slana. Vzela je orehe do kraja, trte v nižjih legah, fižol in nekaj druge zelenjave. Zeleznični vozovi so imeli tako bele strehe, kakor bi bil zapadel sneg. Trtam v srednjih in višjih legah ni škodoval mraz.

Radi hudodelstva oskrumbe so zaprli danes v Rudolfovem 50 letnega pisarja A. Sch.

V Ribnici se je poročil g. dr. Ivan Vuk, c. kr. sodnik v Ribnici, z gđč. Albertino Arkovo. Bilo srečno!

Državna konjerejska darila se bodo delila letos: one 27. mal. srpana ob osmih zjutraj v Škofelji za konje, žrebce in mrzl. pl.; — dne 29. mal. srpana ob devetih zjutraj za konje in žrebce v Vel. Gabru; — dne 30. mal. srpana ob osmih dopoludne v Mokronogu za konje in žrebce; — dne 31. mal. srpana ob osmih zjutraj v Št. Jerneju za plemenske žrebce.

Primarij g. dr. Defranceschi je šel za 10 dni na Dunaj. Nadomešča ga v obeh bolnicah g. dr. Josip Strašek.

Krida. Dne 9. maja sta bila obsojena pri okrožnem sodišču v Novem mestu Kata in Miha Kobe, bivša trgovca v Predgradu, radi krive vsak na 4 tedne zapora. Ostali sotoženi so bili oproščeni.

V Brusnicah je župnik Nemanič pognal organista in „cekmeštra“ in vlada sam. Župljani so se pritožili na dekanat in škofijski ordinarijat, ki je začel preiskavo proti župniku. Ljudje plačujejo organista, župnik ga pa spodi. Zdaj so pa samo tihe maše.

Vinska trta je na Dolenjskem letos prav povoljno prezimila, ker je jeseni dobro zlesnela in ni bilo pozebe. Glavno delo v vinogradih je po večini že dokončano. Če ne bo spomladnega mraza, ki bi pokončal mlado zelenje, je pričakovati dobre vinske letine. — Na Dolenjskem imajo ljudje še obilo prav dobrega vina po nizki ceni na prodaj; žal, da se oglašajo le poredkoma vinski kupci.

Mladenič ponesrečil v Škocjanski jami. Pred par tedni je že izginil iz Škocjana pri Divači — kjer se nahaja slavnoznan Škocjanska jama, in se izgublja Reka v kraško podzemlje — 22letni kmetški mladenič imenom Gombač. Nek večer sedel je imenovani skupno z drugimi prijatelji do polnoči v neki škocjanski gostilni. Naenkrat je postal Gombač bleđ po obrazu in naprosil prisotnega prijatelja, naj gre za trenotek z njim pred hišo. Prijatelj — ki je pa ravno karte igral, Gombaču ni ustregel, na kar je poslednji sam zapustil gostilno. In od tedaj ni bilo po njem ne duha ne sluha več. Domačini, posebno obupana mati so več dni živeli v groznem strahu, in brzojavili na vse

strani, se li ne nahaja kje podoben mladenič. Obšla jih je grozna misel — posebno še, ker je nekdo onega usodnega večera videl Gombača sloneti ob zidu prepada, kot da bi mu bilo slabo — ni li morda padel v brezdno, ki je globoko kakih 50 metrov! In res so se dali mladeniči navezati na vrvi in se spustili v temno globočino. Na neki kameniti ojstrini so našli čevelj ponesrečenega kot gotov znak, da je padel v jamo, o njem samem pa ni bilo nobenega sledu več. Ravno tiste dni je bila Reka zelo narastla in preplavila tisto mesto, kamor je bil padel nesrečnež. Voda ga je nesla s seboj v skrivnostne kraške votline. Iskali so ga s čolnom, pa zaman. Najbrže mu je postalo slabo in se je naslonil na ograjo, pri tem pa zgubil ravnotežje in se je prebrnil čez ograjo v jamo.

Kranjsko kmetijsko šolo na Grmu je obiskalo lani (leta 1907/8.) 21 učencev, med njimi samo trije Notranjci in šest Dolenjcev. Poučevalo je sedem učencikov, poleg drugih predmetov tudi živinozdravilstvo, gozdarstvo, poljedelstvo, živinorejo, sadjarstvo, vrtnarstvo in čebelarstvo. Štirje možje so navajali mladeniče v delu in sicer kmet, sadjar, viničar in vrtnar. Šolska kmetija na Grmu meri 100 oralov. Pri rednem delu n. pr. v svinjaki, pri uprežni živini, v mlečni kleti se učenci menjavajo od tedna do tedna. Vsak večer se za prihodnji dan določena dela razlože učencem. Za razširjenje obzorja so se napravili tudi izleti n. pr. v Vipavsko dolino. Zelo zanimivo je gospodarsko poročilo šole. Zaradi suše so trpeli vsi sadeži, zlasti detelja, ajda in repa. Učenci so se uverili, koliko se je posejalo, koliko se je pridelalo. Izmed vseh vrst pšenice se najbolj ponaša domača pšenica, izmed ovsa dupavski oves, ki ima težko zrnje in mehko slamo. Turščica je zboljšana domača. Izmed krompirja se sadi onejidec ter zgodnje-ameriški in solnčnik. Domača detelja se seje s travo in sicer se poseje 1 ha s 15 kg detelje in 10 kg laške ljulike. Ta mešanica traja dve leti. Zelnik je 1000 m² velik, zelja se je pridelalo 12 g. To vse smo posneli iz letnega poročila te šole, ki je tako zanimivo, da bomo svojim čitateljem morebiti še vstregli s kakim podatkom te šole.

Kmetje, ne opuščajte škropljenja trt proti peronospori! Ker smo imeli zadnji dve leti zaporedoma sušo, se tudi peronospora ni tako močno razvijala kot pretečena leta. Mnogi lahkoverni in lahkomiselni vinogradniki so vsled tega mnenja, da ni treba več trt škropiti. Kako napačno je to mnenje, to je nam pokazalo ravno lansko leto. Po dolgi suši je meseca avgusta nastopilo močno deževje in kar na mah se je prikazala peronospora, ki je mnoge vinograde (zlasti v zapadnih legah), ki niso bili poškrpljeni, prav hudo zdelala! Ker je pa letos že majnik deževen, je nam letos pričakovati peronosporo bolj zgodaj in bolj hudo kot lani. Za to pa svarim vse vinogradnike, ne opuščajte škropljenja! Prvoškropljenje naj se vrši koj, ko odrastejo poganjanci dobro ped dolgi, drugo

škropljenje 10 do 14 dni po prvem in tretje 14 dni po drugem. To navadno zadostuje. Le ako je poletje mokrotno, škropi naj se še v četrtič, tri tedne po 3. škropljenju. Pri vsakem škropljenju si moramo pripraviti svežo zmes galice in apna in zadostuje 1 kg galice pa 1½ kg apna na 100 l vode. Ker je letos trta veliko bolj razvita kot lani, preskrbi naj si vsak, ne mudoma potrebno galico in škropilnico. Galico oddaja c. kr. kmetijska družba potom svojih podružnic gospodarska zveza pa potom kmetijskih društev. Kmetijska družba oddaja pa tudi trtne škropilnice, revnim vinogradnikom s pomočjo državne podpore tudi brezplačno ali za polovično ceno (glej razglas v „Kmetovalcu“). Kdor pa želi dobiti močnejše škropilnice „Avstrija“ ali pa nove škropilnice „Avtomata“ po nižji ceni (1/5 ceneje) zglesi naj se takoj pri podpisaneju. Cene teh škropilnic, z zabojem vred so:

	na Dunaju v Nov. mestu
»Avstrija« z enim razpršilnikom	27 K 20 h, 28 K -- h
»Avstrija« z dvema razpršilnikoma	29 „ 60 „ 30 „ 60 „
»Avtomata« z nav. razpršiln.	25 „ — „ 26 „ — „
»Avtomator« (pumpa k avtomati)	20 „ 20 „ 21 „ 20 „

B. Skalicky.

Doma in na tujem.

Duhovski terorizem. Piše se nam: Župnik iz Vač pri Litiji ni hotel iti blagoslovit velikonočnega kolača na Tolsti vrh, kakor po navadi. Rekel je, da ne gre, ker je tam preveč „naprednjakov“. Kmetje so se sedaj zmenili, da kadar pride po bero, da mu bodo povedali: kjer je bil blagoslov, tam naj bo pa bera, ter da mu tudi letos ne bodo nič dali. Zvonilo se neki tam tudi ne bo toliko, kot se je po navadi. K maši vabiti se ne sme in tudi zvoniti med mašo ne, samo takrat, kadar se maša začne, nič več! Pravi, da je prišlo to od škofa, ampak za drugod še ne sedaj, samo za Tolsti vrh pri Vačah najprvo. Neka žena od tam je

rekla, bog ve, če mi bo pustil zvoniti, kadar umrjem; gotovo ne! No, pravi pa, kakor hoče, saj tako človek nič ne ve, kaj je verjeti, ker že vsak župnik po svoje vero popravlja.

Gluhonemi se bodo sprejemali v zavod v Ljubljano tudi v letu 1909/10. Na leto stane 300 K. Izključeni so od sprejema bebasti, slaboumni, božjastni, taki z nalezljivimi boleznimi in drugimi telesnimi hibami. Natančnejša pojasnila pri upravnistvu („Sl. Narod“ z dne 8. maja, št. 104).

Dohodninski davek nalože v Ameriki le takim, ki imajo čez 5000 dolarjev, to je čez 25.000 K letnega dohodka, češ da naj plačajo davek oni ljudje, ki lahko store, ne da bi si pritrkali tudi le en grizljaj, ne pa oni, ki si morajo davek pristradati. Tako je prav! Kaj pa pri nas? Dostikrat kdo neslano jé, da prihrani za davek.

Boji med katoliki v Jeruzalemu. V Jeruzalemu so se sprli grški in arabski katoliki. Slednji hočejo postati namreč od prvih neodvisni. Pri javnih cerkvenih prireditvah je prišlo do tepeža, pri katerem so grški katoliki ustrelili 4 arabske, nakar so arabski vdrl v grški samostan sv. Nikolaja in med vratmi ustrelili škofa in samostanskega blagajnika. Deželna vlada je prepovedala vsa javna cerkvena opravila.

Kje je prepovedano zdehati? Na gledališkem odru. Igralcu Šrotu se je v Berlinu med predstavo trikrat zazdehnilo. Obsojen je na 50 mark globe.

Zaradi težke telesne poškodbe se bo zagovarjal uslužbenec deželne norišnice Am Stajnhof pri Dunaju, ker je z besnečim Georgom Fajglom na tak način ravnal, da je umrl. Fajgl je bil šele par dni v norišnici. Ko je neko nedeljo popoldan odšla sorodnica, katera ga je obiskala, je zbesnel. Uslužbenec ga je hotel spraviti v prisilni jopič — pri tem delu mu je pomagal nekaj umobolen služabnik. Fajgla sta dva vrgla na tla in sta mu zlomila križ.

Mrtvega možkega v ženski obleki so našli na Angleškem. Bil je Frit Panton, advokat iz Londona. Na rokah je imel kragulčke, kakršne rabijo v cirkusih. Sorodniki trdijo, da je samomor izključen, 100 detektivov išče storilca.

Dijaki za italijansko vseučilišče. Društvo: „Korda fratres“ v Rimu je odklonilo predlog, da bi prenesli njegovi zastopniki temeljni kamen za laško vseučilišče iz Rima v Trst. Zdaj bodo to storili učenci trgovske šole v Benetkah.

Roparski napad. Pri vdovi Reške v Berlinu je stanoval mlad mož, ki se je imenoval Winkler. Ta je napadel vdovo s težkim kladivom, katero je zlomil, ker je s tako silo zamahnil. Vdova je težko poškodovana. Policija je dognala, da je Winkler štirikrat zapored na svoje ime odposlal denar po pošti. Slučajno je bila vselej gospodinja doma, kadar je dospel pismonoša. Ko je v četrtič čakal denarnega pismonoša, katerega je hotel oropati, se je hotel najprej iznebiti gospodinje. Ko mu je ta prinesla kavo, je planil nanjo. Morilec je zbežal.

Prva češka splošna delniška družba na zavarovanje **na življenje** v Pragi ima svoje glavno zaslopostvo za vse slovenske dežele v Trstu. Ta družba zavaruje na življenje po najnižjih cenah in po najugodnejših pogojih.

Za kratek čas.

Pri brivcu. Gospod: „Kako ste vendar počasni, ali bo vendar že?“ Brivec: „Samo spredaj je treba še lase pristriči!“ Gospod: „Če le v tem času ne zrastejo zadnji lasje!“

Iz ameriškega humorja: Lira: „Kaj mi nisi pravila, da tvoj Sam zasluži mnogo denarja s svojim glasom?“ — Kloe: „Da, pri operi.“ — „Pri operi?“ — „No, da, on kliče kočije.“

Prva slovenska trgovina

Pevc & Koželj

Manufakturno, galanterijsko in specerijsko blago

na debelo in drobno.
Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine

V KOČEVJU

v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“.